

Tynset kommune**SÆRUTSKRIFT**

Arkivsak: 18/1171

LOKAL FORSKRIFT FOR JAKT PÅ BEVER OG BESTANDSMÅL FOR BEVER I TYNSET KOMMUNE

Saknr.	Utvalg	Møtedato
53/18	Kommunestyret	25.09.2018

Kortversjon av saken:

Rådmannen har fått utredet mulighetene for jakt og fangst av bever i Tynset kommune. Ut fra de beregninger som er gjort knyttet til vannlengder og bestandskartlegging, samt med basis i de erfaringstall som finnes for tilsvarende jakt og fangst etter gammel forskrift, mener rådmannen det er grunnlag for å innføre en mer detaljert lokal forskrift tilpasset gjeldene jakt-/fangstperiode for bever i resten av landet.

Melding om vedtak sendes til

Tolga Kommune, 2540 TOLGA
Rendalen Kommune, Hanestadveien 1 2485 RENDALEN
Alvdal Kommune, Gjelen 3 2560 ALVDAL
Os Kommune, Rytrøa 14 2550 OS I ØSTERDALEN
Folldal Kommune, Gruvvegen 7 2580 FOLLDAL
Oppdal Kommune, Inge Krokanns veg 2 7340 OPPDAL
Rennebu Kommune, Myrveien 1 7391 RENNEBU
Midtre Gauldal Kommune, Rørosveien 11 7290 STØREN
Kvikne Utmarksråd, Vollan Gård 2512 KVIKNE
Tynset Utmarksråd, Landbrukets Hus 2500 TYNSET
Tynset Jeger og Fiskeforening, c/o Nils Hagen 2500 TYNSET

Saksopplysninger

En ny forskrift om forvaltning av bever trådte i kraft den 15. mai 2017. Bever har tidligere vært lagt inn under hjorteviltforskriften. Administrasjonen av beverjakt forenkles nå med den nye forskriften. Krav til fellingstillatelse og opprettelse av vald for å jakte bever faller bort. Kommuner som åpner for jakt skal fastsette et mål for bærekraftig forvaltning av bever. Kommunen kan deretter åpne for jakt i hele eller deler av kommunen i et bestemt tidsrom, innenfor den jakttiden som er fastsatt av Miljødirektoratet.

Det anbefales at kommunene kartlegger alle aktive beverkolonier i kommunen for å estimere bestanden. En slik kartlegging er gjort i nyere tid på Kvikne (2013), fra Kvikneskogen til fylkesgrensa i nord, men for resten av kommunen er det ikke gjort noen kartlegging siden 2000. Slike kartlegginger av beverkolonier er både tid- og ressurskrevende og det vil derfor ikke bli utført noen ny kartlegging av resten av kommunen i denne omgang.

Kommunen kan imidlertid velge å basere sin kartlegging av beverbestanden på estimater. Det gjøres ved å sammenlikne et område der kolonitetthet er målt tidligere i en annen kommune, med et lignende habitat i en annen kommune. Det reelle antallet kolonier varierer mellom år.

Den viktigste funksjonen til et estimat er å danne et grunnlag for å fastsette mål for bestandsutvikling, og å styre beskatningen. Hvis bestanden skulle bli overbeskattet, vil den trolig ta seg opp igjen innen få år. Hvis interessen for beverjakt er liten, vil en presis estimering være mindre nødvendig. Til tross for kvotefri jakt, er det innen Tynset kommune bare felt et fåtall bever (*tabell 1*) for årene 2009-2017, noe som tyder på en liten interesse for beverjakta.

Tabell 1 Alle jegere har ansvar for å rapportere inn felte bever til staten. På www.hjorteviltregisteret.no finner man oversikt over felte bever. Denne oversikten er for Tynset kommune så langt tilbake som det finnes data i registeret og viser at det er veldig få innmeldte, felte bever i kommunen (i 2016 og 2017 var det ikke åpnet for beverjakt i Tynset kommune).

År	Felt hannkalv	Felt hunnkalv	Felt hanndyr eldre	Felt hunddyr eldre	Felt totalt
2009	0	0	3	2	5
2010	0	0	0	0	0
2011	2	3	6	4	15
2012	1	1	1	1	4
2013	3	1	0	1	5
2014	2	1	1	3	7
2015	2	1	1	1	5
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0

Tynset kommune har i siste jaktperiode 01.04.2012 – 31.03.2017 hatt utvidet jakttid på bever i hele kommunen. Dette har også vært gjeldende forvaltning i tidligere jaktperioder bakover. Dette innebærer at jakta varer til 15. mai. Dette er en utvidelse på 15 dager i forhold til nasjonalt fastsatt jakttid. Tynset kommune har videre i egen forskrift vedtatt utvidet jakttid for bever for perioden 25.04.2017 – 15.05.2021 (se Lovdata og FOR-2017-04-25-507)

Beregning av tellende vannlengde

I 2000 ble det utarbeidet en bestandsplan for bever for Tynset kommune. I denne planen er tellende vannlengde beregnet for store deler av kommunen og kan brukes som bakgrunn for å estimere bestanden. Denne beregninga gir til sammen 202 km tellende vannlengde.

For de områder av kommunen hvor det ikke foreligger beregninger av tellende vannlengde er det tatt med et vedlegg som viser en gjennomgang av de ulike vann, vassdrag, innsjøer, større tjern, elver i disse områdene som man vet har tilhold av bever, antar har tilhold av bever eller har potensial for å huse bever. Dette gjelder Savalen og Kvikne fra Kvikneskogen (vasskillet) og nord til fylkesgrensa. Vannlengden for Savalen og Kvikne fra Kvikneskogen er beregnet i grove trekk i Norgeskart (lagret kart med oversikt over tellende areal – se her: <http://norgeskart.no/#!?project=seeiendom&layers=1002,1015&zoom=11&lat=6906509.65&lon=263439.87&drawing=555ad7ff0d815592c1b0c5d162aeb4cf8d129b4>). Vann og innsjøer er målt rundt hele vannet. Vassdrag, bekker og elver skal måles på begge sider, men det er valgt å kun måle en vannlengde (en side av elva) for å ikke overestimere.

Etter anbefalinger fra NINA er vassdrag som er strie og større vatn ikke tatt med i beregninga av tellende vannlengde. Enkelte områder er regnet som tellende vannlengde og har i dag ikke bestand av bever, mens andre områder har en bestand av bever, men er ikke regnet som tellende vannlengde. Imidlertid er det slik at tellende vannlengde beregner områder som er egnet for etablering av bever, ikke hvor den faktisk holder til.

For Kvikne fra Kvikneskogen og nord til fylkesgrensa ble tellende vannlengde beregnet til 41,05 km, mens for Savalen ble den beregnet til 23,79 km. Det gir til sammen en tellende vannlengde for Tynset kommune på $202 + 64,84 = 266,84$ km.

Kalkulering av beverbestanden:

Følgende estimeringsmetode for beregning av bevertetthet er anbefalt:

- Gjennomsnittstettheten for kolonitetthet for alle, unntatt alpine habitater, regnes enten som 0,24 bebodde kolonier per kvadratkilometer, eller som én koloni per fire kvadratkilometer beverhabitat. Langs et vassdrag med fast tilhold av bever, regner man én beverkoloni per 2-5 kilometer.
- Dersom annen informasjon om kolonitetthet mangler, kan dette tallet brukes som en tilnærming: Antall kolonier om høsten = antall kvadratkilometer av beverhabitat i kommunen delt på fire.

Rendalen kommune undersøkte denne estimeringsmetoden (bruk av areal) med beverekspert Duncan Halley hos NINA som mener dette er en dårlig metode for alt annet en arealer med flate myrområder og tett elvenettverk. Rendalen kommune valgte derfor å forkaste denne metoden og den samme vurderinga er gjort for Tynset kommune.

Ved beregning av beverbestanden i Tynset kommune brukes tall fra taksering på Kvikne i 2013. Det ble da funnet 5 aktive kolonier nord for vasskillet til fylkesgrensa. Regnestykket blir da: **41,05 km/5 aktive kolonier i 2013: 8,21 beverkoloni pr. km.**

Takseringa i 2013 viste imidlertid at bestanden av bever i Orkla ikke har nådd sitt «topp-punkt» enda, og at det dermed var plass til etablering av ytterligere kolonier på Kvikne og Kvikneskogen:

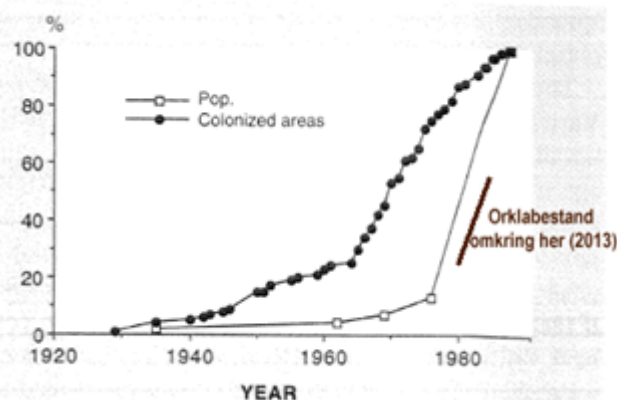
«Beverbestanden i Orkla og Tunna har økt betydelig siden forrige undersøkelse sist på 90- tallet. Mange av de godt egnede

leveområdene for bever langs elvene Orkla og Tunna er nå er tatt i bruk, men fortsatt finnes det ledige områder der bever kan etablere seg.

Etter at beveren har etablert seg i et nytt område, øker bestanden relativt sakte og jevnt i rundt 25- 30 år (Halley, D.J. & Bevanger. K. 2005). Etter dette øker bestanden betraktelig raskere i normalt ca. 10- 15 år, inntil alle potensielle leveområder er koloniserte (Halley, D.J. & Bevanger. K. 2005). Til høyre er en figur som viser en slik vanlig utvikling av beverbestanden i et typisk større vassdrag. Dagens bestand langs Orkla er i all sannsynlighet mot slutten av «rapid increase phase», altså i den perioden da bestanden øker relativt raskt. Når alle potensielle leveområder er kolonisert (ca. 50 år etter første kolonisering), vil bestanden gå moderat tilbake før den stabiliserer seg ved områdets bæreevne (Halley & Rosell 2002, Hartman 1994).»

En bestand på 5 aktive kolonier for Kvikne nord for vasskillet er dermed et forsiktig tall å bruke ved estimering av bestanden for hele kommunen.

Totalt tellende vannlengde for kommunen er beregnet til 266,84 km. Da får vi 32,5 beverkolonier i hele kommunen. Gjennomsnittlig bever pr koloni er 3,9 individer. Dette gir et totalt antall bever på 127 for hele kommunen.

Bestandsutvikling av bever i Värmland, Sverige etter gjeninnføringen. 100 % av bestanden = 15 000 dyr. Hvite firkanter = bestand; Svarte sirkler = utbredelse. Fra Hartman (1995).

Saksvurdering

En gjennomgang og beregning av tellende vannlengde og kolonitetthet av bever i Tynset kommune er utført og anslaget foreslås brukt for å fastsette et mål for bærekraftig forvaltning av bever og åpning av jakt på bever innen Tynset kommune. Det foreslås videre å foreta en justering av tellende vannlengde og kolonitetthet med bakgrunn i feltundersøkelser og innspill fra valdene innen ny forskrift om adgang til jakt og fangst av bever i Tynset kommune går ut. Selv om Tynset nettopp har vedtatt ny forskrift om utvidet jakt på bever må denne fastsettes på nytt etter ny Forskrift av 15. mai 2017 nr. 519 om forvaltning av bever. I og med at denne forskriften nylig har vært ute på høring mener rådmannen at det er unødvendig med en ny høring da dette er ivare tatt og vi her snakker om kun en formell endring/tilpasning.

Rådmannen ser at en åpning for jakt og fangst av bever er forsvarlig ut fra saksutredningen ovenfor, men at det kan være nødvendig med en mer omfattende registrering av aktive kolonier. I forhold til beregningen og egnet habitat er det uansett forsvarlig å åpne opp for beverjakt i kommunen. Videre viser statistikken at jakttrykket er svært begrenset.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø

Rådmannen ser ikke at en slik lokal forskrift vil gi negative konsekvenser for klima og miljø i kommunen.

Rådmannens konklusjon

Med bakgrunn i saksutredningen konkluderer rådmannen med at det er grunnlag for å anbefale ny lokal forskrift for jakt og fangst av bever i Tynset kommune.

Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever i Tynset kommune, Hedmark

Fastsatt av Tynset kommunestyre 25.09.2018 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 9 og forskrift 15. mai 2017 nr. 519 om forvaltning av bever § 3 og § 5.

§1. Formål

Formålet med forskrifta er å legge til rette for en bærekraftig beverforvaltning der det tas hensyn til naturlig utbredelse av bever, jakt og fangst av bever som nærings- og rekreasjonskilde, samt forebygging av unødige skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

§2. Åpning for jakt og fangst av bever

Det åpnes for jakt og fangst av bever i hele Tynset kommune.

§3. Jakt- og fangsttid

I perioden 1. oktober 2018 til 31. mars 2022 er jakt- og fangsttid for bever i Tynset kommune fra og med 1. oktober til og med 15. mai, jf. FOR-2017-04-25-507 Forskrift om utvida jakttid for bever, Tynset kommune, Hedmark gjeldende.

§4. Ikrafttredelse og opphevelse

Forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves det som gjelder bever i Tynset i forskrift FOR-2001-11-30-1363 Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever, Kongsvinger, Grue, Åmot, Engerdal, Tolga, Tynset og Follidal kommuner, Hedmark

Innstilling:

1. Tynset kommune, kommunestyret, vedtar framlagt forslag til «Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever i Tynset kommune, Hedmark.»
2. Målsetninger for bever revideres innen ny forskrift om adgang til jakt og fangst av bever i Tynset kommune går ut. Gjeldende retningslinjer konkretiseres og oppdateres deretter.
3. Vedtaket er fattet med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 9 og forskrift 15. mai 2017 nr. 519 om forvaltning av bever § 3 og § 5, og begrunnes i de bestandsestimater og vannlengder som i saksutredningen er kartlagt gjeldende for beverbestanden i Tynset kommune.

Kommunestyret behandlet saken i møte 25.09.2018 :

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Tynset kommune, kommunestyret, vedtar framlagt forslag til «Forskrift om adgang til jakt og fangst av bever i Tynset kommune, Hedmark.»
2. Målsetninger for bever revideres innen ny forskrift om adgang til jakt og fangst av bever i Tynset kommune går ut. Gjeldende retningslinjer konkretiseres og oppdateres deretter.
3. Vedtaket er fattet med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 9 og forskrift 15. mai 2017 nr. 519 om forvaltning av bever § 3 og § 5, og begrunnes i de bestandsestimater og vannlengder som i saksutredningen er kartlagt gjeldende for beverbestanden i Tynset kommune.